



Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie  
**TISKOVÁ ZPRÁVA č. 119/17**  
V Lucemburku dne 14. listopadu 2017

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-498/16  
Maximilian Schrems v. Facebook Ireland Limited

## **Podle generálního advokáta Bobka se může Maximilian Schrems dovolávat svého postavení spotřebitele za účelem podání žaloby proti společnosti Facebook Ireland k rakouským soudům ohledně soukromého užívání svého účtu na Facebooku**

*Pan Schrems se však nemůže dovolávat postavení spotřebitele s ohledem na nároky, které mu byly postoupeny jinými spotřebiteli.*

Maximilian Schrems z Rakouska podal k rakouskému soudu žalobu proti společnosti Facebook Ireland. Tvrdí, že uvedená společnost porušila práva na soukromí a ochranu údajů,<sup>1</sup> jak jeho, tak sedmi dalších uživatelů Facebooku, kteří na něj postoupili své nároky vycházející z porušení těchto práv,<sup>2</sup> a to v reakci na výzvu, kterou M. Schrems zveřejnil online<sup>3</sup>. Tito uživatelé mají bydliště v Rakousku, v Německu a v Indii.

Facebook Ireland zpochybňuje mezinárodní příslušnost rakouských soudů. Nejprve tvrdí, že pan Schrems již v žádném případě nemůže být považován pro účely řízení proti společnosti Facebook za spotřebitele. Facebook Ireland tvrdí, že z důvodu profesních činností p. Schremse, které jsou spojeny s jeho nároky proti této společnosti, již nemá postavení spotřebitele. Pan Schrems tedy nemůže využít výsady přiznané unijním právem<sup>4</sup> spotřebitelům, která spočívá v tom, že tito mohou podat žalobu proti zahraničnímu smluvnímu partnerovi v místě svého bydliště. Každopádně založení facebookových stránek pana Schremse znamená profesní využití Facebooku. Zadruhé, Facebook Ireland tvrdí, že výsada soudní příslušnosti ve prospěch spotřebitele je striktně osobní a nemůže být dovolávána ve vztahu k postoupeným nárokům.

The Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) požádal Soudní dvůr o vyjasnění výsady soudní příslušnosti ve prospěch spotřebitele ve vztahu k těmto dvěma otázkám.

Oberster Gerichtshof popisuje kontext případu a uvádí, že p. Schrems se specializuje na právo informačních technologií a právo v oblasti ochrany údajů a pracuje na doktorské disertační práci o právních aspektech ochrany údajů. P. Schrems je uživatelem Facebooku od roku 2008. Nejprve ho užíval výlučně pro soukromé účely pod smyšleným jménem. Od roku 2010 užívá účet na Facebooku pod svým jménem, napsaným cyrilicí, a to pro soukromé účely - stahování fotografií, přidávání příspěvků on-line a používání služby messenger ke konverzacím. Má přibližně 250 „facebookových přátel“. Od roku 2011 také užívá facebookovou stránku. Na této stránce informuje o svých přednáškách, účastech na panelových diskusích a mediálních vystoupeních, o knihách, které napsal, o získávání finančních prostředků a o žalobách, které podal proti společnosti Facebook Ireland.

<sup>1</sup> Pan Schrems se mimo jiné dovolává toho, aby byly určité smluvní podmínky prohlášeny za neplatné a soudního zákazu ohledně užívání dat a náhrady škody. Tato řízení byla zahájena za podpory společnosti pro financování soudního řízení za poplatek 20 % z výnosu a s podporou agentury pro veřejné mínění.

<sup>2</sup> Čistě pro účely soudního řízení.

<sup>3</sup> Na základě výzvy zveřejněné p. Schremsem na internetu přihlásilo více než 25 000 osob své nároky proti Facebook Ireland prostřednictvím jedné z internetových stránek zaregistrovaných žalobcem. Ke dni 9. dubna 2015 bylo na čekací listině dalších 50 000 lidí.

<sup>4</sup> Nařízení Rady ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 012, 16. 01. 2001, s. 1, Zvl. vyd. 19 /4, s. 42).

Pan Schrems o uvedených soudních řízeních vydal dvě knihy, přednášel (někdy za odměnu), zaregistroval řadu internetových stránek (blogy, online petice, crowdfundingové akce na právní kroky proti žalované), získal různá ocenění a založil sdružení Verein zur Durchsetzung des Grundrechts auf Datenschutz. Shromáždil desetičlenný tým, jehož jádro tvoří pět osob za účelem jeho podpory v „jeho kampani proti Facebooku“.

**V dnešním stanovisku generální advokát Michal Bobek navrhuje, aby Soudní dvůr odpověděl Oberster Gerichtshof, zaprvé, že vykonávání činností, jako je vydavatelská a přednášková činnost, provozování internetových stránek nebo získávání finančních prostředků za účelem vymáhání nároků, neznamená v případě nároků týkajících se vlastního účtu na Facebooku užívání pro soukromé účely ztrátu postavení jako spotřebitel.** Jeví se tedy, že pan Schrems může být považován za spotřebitele, pokud jde o *jeho vlastní nároky* vyplývající ze soukromého užívání jeho *vlastního účtu* na Facebooku. Oberster Gerichtshof nicméně musí tuto skutečnost ověřit.

Podle generálního advokáta závisí postavení spotřebitele na povaze a účelu smlouvy v okamžiku jejího uzavření. Pozdější změna v užívání může být zohledněna jen výjimečně. V případech, kdy má smlouva smíšenou povahu a účel, tj. soukromý i podnikatelský, může být postavení spotřebitele nadále uznáno, jestliže lze podnikatelský „obsah“ považovat za okrajový. Znalosti, zkušenosti, občanská angažovanost nebo skutečnost, že dosáhl určité pověsti díky soudním sporům, samy o sobě nevylučují, aby daná osoba byla považována za spotřebitele.

**Generální advokát navrhuje odpovědět, zadruhé, že spotřebitel, který je oprávněn podat žalobu proti svému zahraničnímu smluvnímu partnerovi v místě svého bydliště, se nemůže současně se svými vlastními nároky dovolávat také nároků se stejným předmětem, postoupených jinými spotřebiteli s bydlištěm na jiných místech téhož členského státu, v jiných členských státech nebo ve třetích zemích.**

Podle generálního advokáta předmětná pravidla jasně ukazují, že výsada příslušnosti soudu ve prospěch spotřebitele je vždy vyhrazena pouze konkrétním a specifickým smluvním stranám. Těmto pravidlům by odporovalo, kdyby mohl spotřebitel této výsady využít ve vztahu k nárokům, které na něj postoupili jiní spotřebitelé čistě pro účely soudního řízení. Takové rozšíření příslušnosti by zvláště umožnilo spojovat nároky v místě jednoho soudu a hromadné žaloby by byly podávány v jurisdikci výhodnějších soudů tak, že by byly všechny nároky postoupeny spotřebiteli, který má v uvedené jurisdikci bydliště. To by mohlo vést k neomezenému cílenému postupování nároků spotřebitelům v jakékoli jurisdikci s příznivější judikaturou, s nižšími náklady nebo velkorysejší právní pomocí, což by mohlo vést k přetížení některých soudů.

Generální advokát Bobek uznává, že kolektivní ochrana práv sleduje cíl účinné soudní ochrany spotřebitele. Je-li vhodně koncipována a prováděna, může do soudního systému vnést další systémové výhody, například snížení potřeby souběžných řízení. Vytvoření takové kolektivní ochrany práv však nepřísluší Soudnímu dvoru, ale případně unijnímu normotvůrci.

---

**UPOZORNĚNÍ:** Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

**UPOZORNĚNÍ:** Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

---

*Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.*

*[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.*

*Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499*

[www.curia.europa.eu](http://www.curia.europa.eu)

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) 📞 (+32) 2 2964106